

จากหลักการสหกรณ์ทั้ง 2 ประการ ถือได้ว่าเป็นแนวการปฏิบัติของสหกรณ์ที่จะแสดงบทบาทให้บุคคลที่เกี่ยวข้องได้เห็นถึงลักษณะและประโยชน์ของการสหกรณ์ที่มีต่อสังคม ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) ในฐานะที่เป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ ก็ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ชสอ. เป็นศูนย์กลางสหกรณ์ออมทรัพย์ไทย อำนวยไว้ซึ่งอุดมการณ์สหกรณ์ และเป็นสากล” ดังนั้น การที่ ชสอ. ได้ริเริ่มกิจกรรมสาธารณประโยชน์ โดยการเชิญชวนสหกรณ์สมาชิกสร้างศาลาที่พักผู้โดยสารในชุมชนเทศบาลและหน้าโรงเรียน อันเป็นสาธารณประโยชน์และเป็นการให้การศึกษาเกี่ยวกับสหกรณ์แก่ประชาชนทั่วไป นักเรียน นักศึกษา ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการประชาสัมพันธ์การสหกรณ์ด้วยสื่อวัสดุศาลาที่พักผู้โดยสาร

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้ขบวนการสหกรณ์ออมทรัพย์ได้ร่วมกันประชาสัมพันธ์การสหกรณ์แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ได้เห็นประโยชน์ของการสหกรณ์

2.2 เพื่อให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์โดยผ่านสื่อศาลาที่พักผู้โดยสาร

3. กิจกรรม / ขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1 ออกหนังสือเชิญชวนสหกรณ์ออมทรัพย์สมาชิกในจังหวัดต่าง ๆ ให้ร่วมมือกันปรึกษาหารือกันในการใช้ทุนสาธารณประโยชน์ของสหกรณ์ สร้างศาลาที่พักผู้โดยสารในเขตเทศบาลเมือง เทศบาลนคร โดยต้องมีสหกรณ์เจ้าภาพเป็นแกนหลักในการเชิญชวนสหกรณ์ออมทรัพย์ต่าง ๆ ร่วมลงทุน

3.2 สหกรณ์เจ้าภาพติดต่อเทศบาลขออนุญาตสร้างศาลาที่พักผู้โดยสาร พร้อมแสดงแบบแปลน โดยเลือกทำเลที่หน้าโรงเรียนประจำจังหวัดเป็นหลัก

3.3 ชสอ. สนับสนุนแบบแปลนและเงินสมทบในการก่อสร้างจังหวัดละ 1 แห่ง

3.4 สหกรณ์เจ้าภาพติดต่อผู้รับเหมาก่อสร้าง ดำเนินการก่อสร้างตามแบบ

3.5 สหกรณ์ที่ร่วมกิจกรรมต้องร่วมกันคิดร่วมกันทำรายการประชาสัมพันธ์ เพื่อแสดงไว้บนบอร์ด หรือเชิญชวนโรงเรียน สหกรณ์ต่าง ๆ ในพื้นที่ สับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเพื่อให้ข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน

รายการประชาสัมพันธ์บนบอร์ด

- ชสอ. จะจัดทำตัวอย่างรายการต่าง ๆ เช่น ประวัติการสหกรณ์ไทย ขบวนการสหกรณ์ไทย ปรัชญาสหกรณ์ สถิติสหกรณ์ในประเทศ

แบบแปลน

- ชสอ. จะจัดทำแบบแปลน ส่วนภาพลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของสหกรณ์ในจังหวัดนั้น ๆ

4. เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมายทั่วประเทศไทย ยกเว้นกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

5. เงื่อนไข

ชสอ. จะสนับสนุนงบประมาณจำนวนหนึ่ง กรณีสหกรณ์เจ้าภาพจัดจ้างผู้รับเหมาก่อสร้างได้ ชสอ. จะสมทบเงินจำนวน 1 ใน 4 ของราคาค่าก่อสร้าง แต่ไม่เกิน 15,000.- บาท ส่วนที่เหลือให้สหกรณ์ที่เข้าร่วมกิจกรรม เฉลี่ยกันสมทบ (สหกรณ์ที่ร่วมกิจกรรม ต้องกันเงินส่วนหนึ่งสำหรับจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์)

6. การส่งมอบเงิน

ชสอ. จะส่งเงินให้แก่สหกรณ์เจ้าภาพเมื่อสหกรณ์ได้ว่าจ้างผู้รับเหมาก่อสร้างแล้ว รวมทั้งกำหนดวันเริ่มก่อสร้าง วันสิ้นสุด และแผนผังแสดงจุดที่ก่อสร้างศาลาที่พักส่งให้ ชสอ. ก่อน

7. การติดตามผล

สหกรณ์เจ้าภาพต้องส่งภาพถ่ายศาลาที่พักผู้โดยสารและภาพกิจกรรมการส่งมอบศาลาฯ แก่เทศบาล ส่งให้ ชสอ. ไม่น้อยกว่า 4 ภาพ รวมทั้งให้ระบุชื่อผู้สนับสนุนการก่อสร้าง ว่า “สนับสนุนโดยสหกรณ์ออมทรัพย์.....จำกัด และชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด”

8. ผู้บริหารโครงการ

แผนกประชาสัมพันธ์ ฝ่ายสื่อสารองค์กร ชุมชนสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด โทรศัพท์ 0 2910 8911 ต่อ 136, 137, 160, 180 โทรสาร 0 2910 8920, 0 2587 6637

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 สหกรณ์ไทยจะเป็นที่รู้จักของประชาชนมากยิ่งขึ้น
- 9.2 สหกรณ์ได้แสดงบทบาทให้สังคมได้เห็นประโยชน์และคุณค่า
- 9.3 สหกรณ์ต่าง ๆ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนร่วมมือกันตามวิธีการสหกรณ์

10. ตัวอย่างแบบแปลนศาลาที่พักผู้โดยสาร

ส่งให้เมื่อสหกรณ์แจ้งหนังสือตอบรับแล้ว

11. ตัวอย่างรายการประชาสัมพันธ์บนบอร์ด

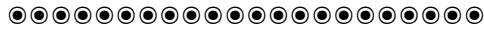
ตามเอกสารแนบท้าย

ตัวอย่างรายการต่าง ๆ บนบอร์ดประชาสัมพันธ์

ประวัติการสหกรณ์ไทย และประเภทสหกรณ์

ความคิดเรื่องการสหกรณ์เกิดขึ้นในประเทศไทย ในสมัยรัชกาลที่ 5 ประมาณ พ.ศ. 2457 ในสมัยนั้นประเทศไทยได้เริ่มมีการค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจชนบทเปลี่ยนจากระบบเลี้ยงตนเองมาเป็นระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้า ความต้องการเงินทุนในการขยายการผลิตและการครองชีพ การกู้ยืมเงินจากนายทุนท้องถิ่นที่ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง การถูกเอารัดเอาเปรียบในการขายผลผลิต สภาพดินฟ้าไม่อำนวย ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย การเกิดหนี้สินพอกพูน จึงเกิดขึ้นกับเกษตรกร

จากสภาพปัญหาความยากจนและหนี้สินดังกล่าว ทำให้ทางราชการพยายามหาทางแก้ไข ต่อมา รัฐบาลได้เชิญ เซอร์เบอร์นาร์ต ฮันเตอร์ (Sir Benard Hunter) หัวหน้าธนาคารแห่งมิดราส ประเทศอินเดีย เข้ามาสำรวจหาช่องทางช่วยเหลือเกษตรกร และได้เสนอว่าควรตั้ง “ธนาคารให้กู้ยืมแห่งชาติ” ดำเนินการให้กู้ยืมแก่ราษฎร โดยมีที่ดินและหลักทรัพย์อื่นเป็นประกัน เพื่อมิให้ชาวนาที่กู้ยืมเงินหลบหนีหนี้สิน พร้อมทั้งแนะนำให้จัดตั้งสมาคม เรียกว่า “โคออปอเรทีฟ โซไซตี้” (Cooperative Society) เพื่อควบคุมการกู้เงินและการเรียกเก็บเงินกู้ โดยใช้หลักการร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งคำนี้พระราชวรรังสรรค์ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้ทรงบัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทยว่า “สมาคมสหกรณ์” จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยเริ่มศึกษาวิธีการสหกรณ์ในปี 2457 แต่ยังมีได้ดำเนินการอย่างไร จนกระทั่งในปี 2458 ได้มีการจัดตั้งกรมสถิติพยากรณ์ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เป็นกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ ประกอบด้วยส่วนราชการ 3 ส่วน คือ การพาณิชย์ การสถิติพยากรณ์ และการสหกรณ์

การตั้งส่วนราชการสหกรณ์นี้ก็เพื่อจะให้มิเจ้าหน้าที่ดำเนินการทดลองจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น และพระราชวรรังสรรค์ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ในฐานะอธิบดีกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ขณะนั้น ได้ทรงพิจารณาเลือกแบบอย่าง ของสหกรณ์แบบไรไฟไฟเซินของประเทศเยอรมันเป็นตัวอย่างขึ้นในประเทศไทย เนื่องจากมีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจของเกษตรกรไทยขณะนั้นมากกว่ารูปอื่น และได้ทดลองจัดตั้งสหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทยขึ้น ณ ท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ชื่อว่า “สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก โดยจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติเพิ่มเติมสมาคม พ.ศ.2459 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 มีพระราชวรรังสรรค์กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรก สหกรณ์แห่งนี้มีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน 3,080 บาท เป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า 80 บาท และเงินทุนซึ่งกู้จากแบงก์สยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) เป็นจำนวน 3,000 บาท มีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นผู้ค้ำประกัน โดยเสียดอกเบี้ยให้ธนาคารในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี คิดดอกเบี้ยจากสมาชิกในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี กำหนดชำระหนี้พร้อมดอกเบี้ยได้ตามกำหนด และยังมีเหลือพอเก็บไว้เป็นทุนต่อไป

แสดงให้เห็นว่าการนำวิธีการสหกรณ์เข้ามาช่วยแก้ไขความเดือดร้อนของเกษตรกรได้ผล ดังนั้นทางราชการจึงได้ส่งเสริมการจัดตั้งสหกรณ์หาทุนขนาดเล็กในท้องถิ่นต่างๆ ที่ประสบปัญหาอย่างเดียวกัน

ต่อมางานสหกรณ์ได้ขยายตัวกว้างขวางขึ้น มีการจดทะเบียนสหกรณ์อีกหลายสหกรณ์ และการจัดตั้งสหกรณ์อีกหลายประเภท แต่เป็นสหกรณ์ขนาดเล็กที่ดำเนินธุรกิจแบบเอนกประสงค์ทั้งสิ้น จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาของเกษตรกรได้เต็มที่

ทางรัฐบาลจึงได้ออกพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511 เปิดโอกาสให้สหกรณ์หาทุนขนาดเล็กที่ดำเนินธุรกิจเพียงอย่างเดียวควมเข้าเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ ทำให้สามารถขยายการดำเนินธุรกิจเป็นแบบเอนกประสงค์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิก ด้วยเหตุนี้สหกรณ์หาทุนจึงแปรสภาพเป็นสหกรณ์การเกษตรมาจนถึงปัจจุบัน ต่อมาได้มีประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แบ่งประเภทสหกรณ์ในประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ออกเป็น 7 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งนับแต่สหกรณ์ได้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยจวบจนปัจจุบัน ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในธุรกิจต่าง ๆ ได้สร้างความเชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจของสมาชิก จนทำให้จำนวนสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปี การสหกรณ์ในประเทศไทยจึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคม ที่ช่วยแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพและช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

ลด ลดการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง ประหยัดโดยการรวมกันจัดหาปัจจัยการผลิต รวมกัน
กู่ทำให้ลดดอกเบี้ย รวมกันซื้อเครื่องอุปโภค-บริโภค ที่ละมาก ๆ ทำให้ต้นทุนต่อ
หน่วยลดลง

อด อดอบายมุข อดเหล้า อดบุหรี อดการพนัน อดเที่ยวเตร่

ออม สะสมจากรายได้ รวมกันออมแบบสหกรณ์ คือ นำเงินออมมารวมกัน มีใช้ต่างคน
ต่างเก็บไว้

เสริม ประหยัดค่าใช้จ่ายทำให้รายได้เพิ่มขึ้น

หลักการสหกรณ์ คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็น
รูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ

หลักการที่ 1 การเปิดรับสมาชิกทั่วไปและด้วยความสมัครใจ

สหกรณ์เป็นองค์การแห่งความสมัครใจที่เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้บริการของสหกรณ์
และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ
การเมืองหรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตย ที่ควบคุมโดยมวลสมาชิกผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการ
กำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อมวล
สมาชิก ในสหกรณ์ชั้นปฐม สมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง)
สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่น ให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก

สมาชิกสหกรณ์พึงมีความเที่ยงธรรมในการ “ให้” และควบคุมการ “ใช้” เงินทุนในสหกรณ์ตาม
แนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์สมาชิก
จะได้รับผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้
จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกินเพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่งหรือทั้งหมดดังต่อไปนี้ คือ

△ เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน

△ โดยจัดให้เป็นทุนสำรองของสหกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งแห่งทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน

△ เพื่อประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์

△ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 หลักการปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

สหกรณ์เป็นองค์การอิสระและพึ่งพาตนเอง โดยการควบคุมของสมาชิก ในกรณีที่สหกรณ์
จำเป็นต้องมีข้อตกลงหรือผูกพันกับองค์การอื่น ๆ รวมถึงองค์การของรัฐ หรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่ง
ภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่า มวลสมาชิกจะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการ
ควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย และยังคงดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การศึกษา การฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร

สหกรณ์พึงให้การศึกษา และการฝึกอบรมแก่มวลสมาชิก ตัวแทนสมาชิก ผู้จัดการ และพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ข่าวสารแก่สาธารณชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชน และบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการประสานความร่วมมือกัน ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความเอื้ออาทรต่อชุมชน

สหกรณ์พึงดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน ตามนโยบายที่มวลสมาชิกให้ความเห็นชอบ

วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์ไปปฏิบัติจริง โดยการรวมกัน ร่วมมือ ทำธุรกิจ การรวมกันจะต้องร่วมมือทั้งร่วมแรง คือ แรงกาย แรงความคิดหรือปัญญาและแรงทรัพย์และความร่วมใจ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ เสียสละ สามัคคี และมีวินัย จึงจะสามารถทำธุรกิจให้แก่สมาชิกได้อย่างแท้จริง

ทั้งนี้ วิธีการสหกรณ์ทำอย่างไร ในรายละเอียดนั้นจะปรากฏอยู่ในข้อบังคับ ได้แก่

1. การหาทุนของสหกรณ์ จากการออกหุ้น รับเงินฝาก กู้ยืมเงิน สะสมทุน รับเงินอุดหนุน
2. การดำเนินงาน ได้แก่ การแต่งตั้งแทนลงลายมือชื่อแทนสหกรณ์ การกู้ยืม การรับฝากเงิน การให้เงินกู้ การควบคุมเงินกู้ การลงทุนเงินของสหกรณ์ การบัญชีและงบดุลของสหกรณ์ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ทะเบียนและบัญชี การสอบบัญชี
3. สมาชิก คุณสมบัติของสมาชิก การเข้า การออก การโอนสมาชิกระหว่างสหกรณ์
4. การประชุมใหญ่ การเรียกประชุม องค์กรประชุม อำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่
5. คณะกรรมการดำเนินการ การเลือกตั้ง ตำแหน่ง วาระ อำนาจหน้าที่
6. ผู้ตรวจสอบกิจการ การเลือกตั้ง ตำแหน่ง วาระ อำนาจหน้าที่
7. ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ การแต่งตั้ง อำนาจหน้าที่ของผู้จัดการ

